

برنامه ریزی استراتژیک در احیای بافت های فرسوده شهری با رویکرد هویت بخشی در راستای گردشگری (نمونه موردی: اصفهان)

مهسا فرامرزی^۱ و بابک طالبی حبیب آبادی^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد، طراحی شهری، گروه معماری و شهرسازی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نایین

Mf_faramarzi9@yahoo.com

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد، برنامه ریزی شهری، گروه برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب

talebibabak1368@gmail.com

چکیده

امروزه شخصیت و هویت شهر ایرانی بر اثر تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و در نتیجه تقلیدهای بی اندیشه از مظاهر غربی و الگوهای مدرن شهرسازی ناسازگار با هویت اصیل ایرانی، کمرنگ شده است. بافت فرسوده تاریخی به عنوان هویت و تبلور فرهنگ آن شهر می باشد. بنابراین، حفظ آن در زمان بهسازی و نوسازی تاکید می شود. توجه به بافتهای فرسوده و قدیمی و رفع ناپایداری آن ها، به موضوعی جدی و محوری تبدیل شده، به گونه ای که سازمان های ذیربط را به تکاپوی ساماندهی و بازآفرینی بافت های مذکور سوق داده و لزوم مداخله در این بافت ها را در دوره های مختلف زمانی مطرح نموده است. رویکردهای مرمت و بهسازی شهری در سیر تحول و تکامل خود از بازسازی، باززنده سازی، نوسازی و توسعه مجدد به بازآفرینی و نوزایی شهری تکامل یافته و در این مسیر، از حوزه توجه صرف به کالبد به عرصه تأکید بر ملاحظه های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی نیز گذری داشته است. فرایند بهسازی و نوسازی با حفظ هویت ارتباط تنگاتنگی در ارتقاء گردشگری شهری دارد. به طور کلی مکانی را می توان از لحاظ گردشگری موفق محسوب کرد که دارای ویژگی های گردشگری باشد. در این پژوهش با بررسی بافت های فرسوده شهر اصفهان و بهسازی و نوسازی این بافتهای در حفظ هویت آنها به نتایج بدست آمده در ارتقاء گردشگری و به بیان بهترین برنامه های استراتژیک موفق اشاره می شود.

واژه های کلیدی: برنامه ریزی استراتژیک، بافت فرسوده شهری، هویت بخشی، گردشگری، اصفهان

۱- مقدمه

با شروع قرن بیست و یکم صنعت گردشگری به یکی از پر درآمدترین صنایع دنیا تبدیل شده و رقابت فشرده ای میان بسیاری از کشورهای جهان برای جذب گردشگران به چشم می خورد؛ صنعت گردشگری به عنوان صنعتی پویا و با ویژگی های منحصر به فرد، بخش مهمی از فعالیت های اقتصادی و تولیدی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه را به خود اختصاص داده است [1]. گردشگری پدیده ای است که می تواند به موفقیت اقتصادی یک شهر و یا حتی در پویایی اجتماعی آن نقش داشته باشد، به طوری که در سالهای اخیر روند روبه رشد و ارتقاء صنعت گردشگری فعال در بسیاری از شهرهای دنیا وجود دارد [2] هر سرزمینی دارای استعدادهای طبیعی ویژه خود است و زندگی، از جمله ساختارهای شهری در آن سرزمین، تحت تأثیر شرایط محیط جغرافیایی شکل می گیرد و تکامل می یابد. مسأله مهم در شهرها رسیدن به توسعه پایدار است و به